

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen vammaisneuvoston toimintasääntö Vaikuttamistoimielimet hyvinvointialueella

Vaikuttamistoimielimiä ovat nuorisovaltuusto, vanhusneuvosto, vammaisneuvosto.

Laissa hyvinvointialueesta (611/2021) määritellään (32 §) Hyvinvointialueen vaikuttamistoimielimet.

Vammaisten henkilöiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi aluehallituksen on asetettava hyvinvointialueen vammaisneuvosto.

Hyvinvointialueen vammaisneuvosto on poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumaton.

Vammaisneuvosto seuraa ja edistää vammaisten henkilöiden yhdenvertaisuuden ja oikeuksien toteutumista lainsäädännön edellyttämällä tavalla (YK:n yleissopimus).

Kuntien vammaisneuvostoja koskeva sääntely on koottu kuntalakiin (410/2015).

Kunnalliselle vammaisneuvostolle on annettava mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan oman kunnan alueella asioissa, joilla on merkitystä vammaisten henkilöiden hyvinvoinnin, terveyden, liikkumisen, asumisen ja päivittäisistä toiminnoista suoriutumisen kannalta.

1. Hyvinvointialueen vammaisneuvoston tarkoitus ja tehtävät

Vammaisneuvosto on itäuusmaalaisten vammaisten, pitkäaikaissairaiden ja heidän läheistensä vaikuttamistoimielin, joka seuraa ja edistää vammaistyötä ja vammaisten asemaa Itä-Uudenmaan alueella.

Hyvinvointialueella vammaisneuvostolle tulee antaa mahdollisuus vaikuttaa hyvinvointialueen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun, toteuttamiseen ja seurantaan asioissa, joilla on tai joilla vammaisneuvosto arvioi olevan merkitystä vammaisten henkilöiden ja heidän tarvitsemiensa hyvinvointialueen tarjoamien palveluiden kannalta.

Vammaisneuvosto tulee ottaa mukaan osallistumisen ja kuulemisen kehittämiseen hyvinvointialueella. (Laki hyvinvointialueesta 32§ 2. mom.)

Vammaisneuvoston tehtävät:

- lisätä ja parantaa vammaisten ja pitkäaikaissairaiden sekä heidän läheistensä osallisuus-, vaikuttamis- ja toimintamahdollisuuksia

- tehdä aloitteita, lausuntoja ja kannanottoja vammaisille henkilöille tärkeistä asioista
- edistää yhteistyötä kunnallisten vammaisneuvostojen ja hyvinvointialueen välillä, sekä osallistua muiden hyvinvointialueiden vammaisneuvostojen keskinäiseen yhteistyöhön
- laatia vuosittain toimintakertomus toiminnastaan, toimintasuunnitelma ja talousarvio
- nimetä halutessaan edustajansa hyvinvointialueella erikseen määriteltäviin toimielimiin
- seurata, arvioida, antaa lausuntoja ja kannanottoja sekä tehdä aloitteita yleisesti toiminnan kehittämiseksi
- vammaisneuvosto ei voi ottaa kantaa yksilöä koskeviin päätöksiin
- osallistua vammaisten henkilöiden palvelujen suunnitteluun, arviointiin ja kehittämiseen niiden valmisteluvaiheessa ennen päätöksentekoa
- edistää hyvinvointialueen rakentamisen ja palvelujen esteettömyyttä ja saavutettavuutta
- osallistua alueen vammaispoliittisen ohjelman ja esteettömyysohjelman laatimiseen ja toteuttamiseen yhdessä hyvinvointialueen toimialojen ja työryhmien kanssa.
- tehdä yhteistyötä mm. alueen vanhusneuvoston kanssa, jotta myös ikääntyneet vammaiset huomioidaan
- tehdä yhteistyötä mm. alueen nuorisovaltuuston kanssa, jotta myös vammaiset lapset ja nuoret huomioidaan
- tiedottaa vammaisia henkilöitä ja vammaispalveluita koskevista sote-asioista
- nimetä pyydettäessä hyvinvointialueen työryhmiin edustajat, työryhmien kokouksista maksetaan luottamushenkilöpalkkiot.
- Vammaisneuvoston jäsenten perehdytystä ja osaamista vahvistetaan koulutuksilla ja osallistamalla vammaisasiota käsitteleville neuvottelupäiville.

2. Asioiden käsittely vammaisneuvostossa

Vammaisneuvosto voi ottaa myös kokouksiinsa käsiteltäväksi oma-aloitteisesti asioita, joiden se arvioi olevan merkittäviä vammaisille henkilöille ja heidän omaisilleen.

Hyvinvointialueen vammaisneuvostoon tuodaan kuntien vammaisneuvostojen kautta asioita, jotka liittyvät hyvinvointialueen toimintaan.

Näin saadaan vahvistettua myös alueellista asiakasnäkökulmaa sektoreiden ja toimialojen johtamiseen.

Kuntien vammaisneuvostojen aloitteet ohjataan hyvinvointialueen vammaisneuvostolle, joka ohjaa aloitteen tarvittaessa aluehallitukselle. Aluehallitus voi ohjata asian jatkoselvittelyyn tai tehdä asiasta päätöksen. On tärkeää, että hyvinvointialueen vammaisneuvosto pysyy osallisena aloitteessa käsitellyssä aiheessa ja pystyy näin ollen ottamaan kantaa asiaan laajemman, koko hyvinvointialuetta edustavan vaikuttamistoimielimen näkökulmasta.

Vammaisneuvoston rooliin kuuluu esimerkiksi aloitteiden, lausuntojen ja kannanottojen tekeminen.

Vammaisneuvostolle tulee antaa riittävästi tietoja muun muassa ajankohtaisista hankkeista ja varata vaikuttamismahdollisuus päätösten valmistelussa.

Vammaisneuvostolla tulee olla myös mahdollisuus osallistua sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 7 §:ssä tarkoitetun alueellisen hyvinvointikertomuksen ja hyvinvointisuunnitelman laadintaan.

Vammaisneuvoston puheenjohtajisto päättää, mitkä asiat otetaan kokouksen asialistalle.

Vammaisneuvoston sihteerin tehtävänä on

- koordinoida asialistalle tulevat asiat
- valmistella neuvoston kokouksissa käsiteltävät asiat yhdessä puheenjohtajiston kanssa
- toimia vammaisneuvoston kokousten sihteerinä
- huolehtia vammaisneuvoston päätösten toimeenpanosta
- hoitaa vammaisneuvoston tiedotusta yhdessä puheenjohtajiston kanssa

Vammaisneuvosto ei käsittele varsinaisesti asiakas- tai potilastietoja, mutta jos jäsen toiminnan aikana tapaa potilaita tai asiakkaita ja saa tietoonsa asiakas- tai potilastietoja, niitä ei saa paljastaa ulkopuolisille.

Vammaisneuvoston edustajilla on läsnäolo- ja puheoikeus erikseen määriteltyjen toimielinten kokouksissa, mikä parantaa tiedonkulkua ja vaikuttamistoimielinten vaikuttamismahdollisuuksia.

Läsnäolo- ja puheoikeus voidaan rajata siten, että läsnäolo-oikeutta ei ole silloin, kun asian käsittelyyn liittyy salassa pidettäviä tietoja.

3. Vaikuttamistoimielinten kokoonpano ja asettaminen

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen hallituksen tulee hallintosäännön luvun 3 mukaisesti asettaa vaikuttamistoimielimet.

Aluehallituksen on huolehdittava vaikuttamistoimielinten toimintaedellytyksistä.

Hyvinvointialuelain 32 §:n mukaan vammaisneuvoston jäsenet valitaan hyvinvointialueen kuntien vammaisneuvostojen jäsenistä siten, että kukin vammaisneuvosto nimeää 1-2 varsinaista jäsentä ja heille varajäsenet. Lisäksi aluehallitus voi vammaisneuvoston ehdotuksesta nimetä neuvostoon muita jäseniä.

Hyvinvointialueen hallitus vahvistaa vammaisneuvoston kokoonpanon alueen kunnilta tulleiden esitysten mukaisesti.

Kuntien vammaisneuvostojen nimeämät jäsenet edustavat oman kuntansa vammaisneuvostoa hyvinvointialueella sekä toimivat tiedon välittäjänä omaan kuntaansa päin ja sieltä hyvinvointialueen vammaisneuvostoon.

Hyvinvointialueen vammaisneuvosto valitsee jäsenistään puheenjohtajan ja kaksi varapuheenjohtajaa.

Puheenjohtajat valitaan vammaisneuvoston järjestäytymiskokouksessa.

Järjestäytymiskokouksen puheenjohtajana toimii hyvinvointialueen viranhaltija, kunnes neuvoston puheenjohtaja on valittu.

Puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat voidaan valita niistä jäsenistä, jotka ilmoittavat olevansa valmiita ottamaan vastaan puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan tehtävän.

Toimielimen sihteerinä toimii hyvinvointialueen nimeämä henkilö.

Jos vammaisneuvoston jäsen eroaa tai muuttaa pois alueelta, hänen edustamansa kunnan vammaisneuvosto nimeää uuden jäsenen hänen tilalleen.

Jos vammaisneuvoston jäsen muuttaa toiseen alueen kuntaan, hän voi jatkaa vammaisneuvostossa kauden loppuun.

Aluevaltuustossa vammaisneuvoston edustajalla on läsnäolo-oikeus ja puheenjohtajan harkinnan mukaan oikeus ottaa osaa aluevaltuuston keskusteluun.

Edustajilla ei ole läsnäolo-oikeutta silloin kun käsiteltävään asiaan sisältyy salassa pidettäviä tietoja.

Vammaisneuvoston edustajalla on läsnäolo- ja puheoikeus alueen lautakunnissa.

4. Toimikausi

Vammaisneuvoston toimikauden pituus on hyvinvointialueen valtuustokauden mittainen.

Neuvosto voi itse päättää puheenjohtajan ja varapuheenjohtajien toimikauden pituuden.

Toimiva vammaisneuvosto jatkaa toimintaansa, kunnes aluehallitus on nimennyt uuden vammaisneuvoston ja se on pitänyt järjestäytymiskokouksensa.

5. Kokousmenettelyt

Kokousmenettelyt noudattavat Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen hallintosääntöä.

Vammaisneuvostolle opastetaan ensimmäisessä kokouksessa järjestäytyminen, kokousmenettely, kokouskutsujen lähettäminen, pöytäkirjojen/ muistioiden hyväksyminen sekä kokousten pitäminen sähköisesti, fyysisissä tai hybriditilaisuuksissa.

Kokoustilat tulee olla esteettömät ja tarpeen mukaan varustettu, äänentoistolla, induktiosilmukalla ja tulkkauSMahdollisuudella.

Neuvosto kokoontuu vähintään 5 kertaa vuodessa ja tarvittaessa.

Kokouksista pidetään päätöspöytäkirjoja/muistioita, jotka julkaistaan hyvinvointialueen verkkosivuilla.

Vammaisneuvoston kutsuu koolle puheenjohtaja tai hänen ollessaan estynyt varapuheenjohtaja.

Kokous on kutsuttava koolle noin viikkoa ja viimeistään kolme päivää ennen kokousta.

Kokous on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai hänen ollessa estynyt varapuheenjohtaja ja vähintään puolet jäsenistä osallistuu kokoukseen.

6. Vaikuttamistoimielinten työtapa ja raportointi

Pääasiallinen työtapa on kokoukset, minkä jälkeen neuvosto antaa asiasta lausunnon sitä pyytäneelle taholle. Vammaisneuvosto voi tehdä myös aloitteita palveluiden kehittämisestä.

Neuvosto voi saada alueen asukkaiden tekemiä aloitteita käsiteltäväkseen mm. sähköisen aloitekanavan kautta.

Vammaisneuvostonpuheenjohtajisto ja sihteeri laativat hyvinvointialueen

hallitukselle vuosittain toimintakertomuksen, toimintasuunnitelman ja talousarvion, jotka neuvosto hyväksyy kokouksessa.

7. Palkkiot ja kulukorvaukset

Vammaisneuvoston jäsenten palkkiot maksetaan Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen luottamushenkilöiden palkkio- ja matkustussääntöjen mukaan.

Viranhaltijoille ei makseta palkkiota, jos kokous pidetään virka-aikana.

Jos kokous pidetään virka-ajan ulkopuolella, maksetaan palkkio palkkiosäännön mukaisesti.

Järjestöjen edustajille maksetaan palkkio riippumatta kokousajankohdasta.

Kun vammaisneuvoston nimeämä edustaja osallistuu aluevaltuuston tai lautakunnan kokoukseen, hänelle maksetaan palkkio ja kulut palkkio- ja matkustussääntöjen mukaisesti.

8. Voimaantulo

Tämä toimintasääntö tulee voimaan, kun aluehallitus on sen hyväksynyt.